

Vergaderjaar 2018–2019

34 755

Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers)

Nr. 7 HERDRUK¹

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 1 maart 2019

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Financiën over de brief van 4 december 2018 over het afschrift van het antwoord op de brief van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) inzake commentaar op de concept aanpassing van het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 in verband met het wetsvoorstel btw-behandeling van vouchers (Kamerstuk 34 755).

De vragen en opmerkingen zijn op 1 februari 2019 aan de Staatssecretaris van Financiën voorgelegd. Bij brief van 28 februari 2019 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

De adjunct-griffier van de commissie,
Boon

¹ I.v.m. een tekstuele correctie.

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het besluit van 18 oktober 2018 inzake de aanpassing btw-regeling voor waardebonnen. De leden van de VVD-fractie hebben nog enkele vragen.

Deze leden constateren dat er nog onduidelijkheid bestaat of de nieuwe btw-regels voor vouchers zullen leiden tot het heffen van btw op het recht op een geschenk. Kan de Staatssecretaris bevestigen dat de nieuwe regels uitsluiten dat op het weggeven van gratis vouchers geen btw wordt geheven? Zo ja, in welke regels is dit verankerd? Kan de Staatssecretaris verder aangeven hoe hij dit naar de belastingbetalers kan en gaat verduidelijken?

Zo nee, kan de Staatssecretaris aangeven waarom hij van mening is dat heffing van btw op gratis vouchers wel aan de orde kan zijn?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben met enige verbazing kennisgenomen van het besluit van 18 oktober 2018 inzake de aanpassing btw-regeling voor vouchers. In dit besluit is opgenomen dat «in de nieuwe opzet ondernemers in de meeste gevallen btw moeten afdragen ter zake van gratis verstrekte goederen». Dit bevreemdt de leden van de CDA-fractie nu zij in het verslag over het wetsvoorstel btw-behandeling van vouchers gevraagd hebben naar de fiscale gevolgen voor de btw van het verstrekken van een bon voor een specifiek product (single purpose voucher). Het gaat hier bijvoorbeeld om een bon voor een gratis tandpasta die wordt verstrekt door een drogist. De Staatssecretaris heeft hierop geantwoord dat dit product wordt aangemerkt als een geschenk van geringe waarde of als monster en dat de verstrekking daarom niet gelijk wordt gesteld aan een levering onder bezwarende titel. Hij concludeert hierbij dat de drogist geen btw verschuldigd is bij de verstrekking van de enkelvoudige voucher die ingewisseld kan worden voor een tube tandpasta.

In het genoemde besluit geeft de Staatssecretaris zelf echter het voorbeeld van een voucher op de verpakking van een fles schoonmaakmiddel die kan worden ingewisseld voor een schoonmaakspons. Hierbij komt de Staatssecretaris tot de conclusie dat er wel btw verschuldigd is op het moment van verstrekking van de voucher.

De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris dan ook of er een fiscaal verschil is tussen tandpasta's en sponzen of dat de regelgeving gewijzigd is tussen de plenaire behandeling van de wet btw-behandeling van vouchers en de verschijning van het besluit. Indien dit laatste het geval is, vernemen zij graag wat er gewijzigd is en wat daarvoor de reden is.

De leden van de CDA-fractie achten het niet gewenst dat over een gratis single purpose voucher reeds bij verstrekking btw moet worden afgedragen. De ondernemer weet dan immers nog niet of de voucher zal worden ingewisseld en zoals bij de nota naar aanleiding van het verslag is aangegeven (Kamerstuk 34 755, nr. 5, blz. 8) kan de ondernemer de btw niet terugvragen indien de consument de voucher niet inwisselt. De leden van de CDA-fractie achten het een vrij bizarre uitkomst wanneer een ondernemer btw moet afdragen over een niet geleverd product tegen een niet in rekening gebrachte prijs. Zij vermoeden dat dit voor ondernemers een argument zou kunnen zijn om minder vaak gratis producten te verstrekken die werden aangemerkt als «geschenk van geringe waarde of monster». Bovendien komt het deze leden voor dat er dan sprake is van

dubbele heffing van btw, want het niet geleverde product wordt door de ondernemer vervolgens aan een andere consument verkocht. De leden van de CDA-fractie verzoeken de Staatssecretaris hierop te reageren.

Hoewel de Staatssecretaris in het besluit reeds enkele voorbeelden geeft, vragen de leden van de CDA-fractie naar enkele op de werkelijkheid gebaseerde voorbeelden en zij vragen de Staatssecretaris naar de fiscale gevolgen voor de btw van deze voorbeelden, zowel wanneer de voucher/waardebon wel wordt ingewisseld als wanneer deze wel wordt verstrekt, maar niet wordt ingewisseld. Tevens vragen zij ter vergelijking naar de fiscale btw-gevolgen van producten die direct om niet worden vergeven aan een consument. Zij denken dan aan de verstrekking van een betaald dagblad om niet ter promotie. Daarnaast denken zij aan de verstrekking van proefmonsters van een nieuw product ter promotie zoals die wel eens uitgedeeld worden in een winkelcentrum of op een station.

Voorbeelden:

- De gratis verstrekking van een doos met babyproducten door een drogist of winkelier tegen inlevering van een op naam gesteld afhaalbewijs.
- Via een app kan de consument ter promotie het geld terugvragen van een nieuwe soort koffiepads. In dit voorbeeld wordt zowel gevraagd naar een app waarbij alle gebruikers dezelfde promoties te zien krijgen als naar een app waarbij de gebruikers gepersonaliseerde promoties te zien krijgen, dus de ene gebruiker kan met de app het geld terugvragen van koffiepads en de andere gebruiker van chocolademelk.
- Een bon in een tijdschrift geeft recht op gratis verkrijging van een pakje kauwgom.
- De gratis verstrekking van een kortingsbon voor tandpasta die klanten kunnen meenemen bij de tandarts. In dit voorbeeld wordt tevens gevraagd wie de ondernemer is.
- Koopzegels van een supermarkt, waarbij de consument bij de boodschappen voor € 1,- zegels koopt en een volle spaarkaart kan inwisselen voor € 1,50 korting op de boodschappen dan wel contante uitbetaling.

II Reactie van de Staatssecretaris

Op 1 februari jongstleden ontving ik een brief van uw Kamer met vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van de VVD en het CDA over het bij brief van 4 december 2018 aan uw Kamer toegezonden besluit tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 (aanpassing btw-regeling voor waardebonnen) en de daarbij behorende nota van toelichting.² In deze brief wil ik graag een reactie geven op deze vragen en opmerkingen. Hierbij houd ik zo veel mogelijk de volgorde van het verslag aan, met dien verstande dat gelijklopende of in elkaars verlengde liggende vragen en opmerkingen samen zijn beantwoord.

De leden van de fractie van de VVD vragen of ik kan bevestigen dat de nieuwe btw-regels voor vouchers uitsluiten dat op het weggeven van gratis vouchers geen btw wordt geheven. Daarbij vragen zij in welke regels dit is verankerd en hoe ik dit naar de belastingbetalers kan en ga verduidelijken. Voorts vragen zij waarom ik van mening ben dat btw-heffing over gratis vouchers wel aan de orde kan zijn. De verstrekking van een gratis goed direct aan de consument en de verstrekking van een gratis goed via een gratis voucher worden voor de

² Besluit van 18 oktober 2018 tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 (aanpassing btw-regeling voor waardebonnen), Stb. 2018, nr. 383.

btw op dezelfde wijze behandeld. Dit betekent het volgende. De verstrekking van een gratis goed, al dan niet verstrekt via een gratis voucher, wordt op grond van artikel 3, derde lid, onderdeel a, van de Wet op de omzetbelasting 1968 (hierna: de wet) onder voorwaarden gelijkgesteld met een levering onder bezwarende titel (de zogenoemde fictieve levering). De verschuldigde btw over deze fictieve leveringen wordt berekend op basis van de aankoopprijs van de goederen, of soortgelijke goederen, of de kostprijs indien de aankoopprijs niet bekend is. Bij een fictieve levering blijft heffing echter achterwege als het goed (dat verkregen wordt bij inwisseling van de voucher) wordt aangemerkt als een geschenk van geringe waarde of als monster in de zin van artikel 3, achtste lid, van de wet. Bij een geschenk van geringe waarde of een monster gaat het om een goed met een waarde van maximaal € 15 dat voor bedrijfsdoeleinden gratis wordt verstrekt. Het voorgaande is door mij op 14 december 2018 via een beleidsbesluit toegelicht.³

De leden van de fractie van het CDA vragen mij of er een fiscaal verschil is tussen tandpasta's en sponzen en of de regelgeving gewijzigd is tussen de plenaire behandeling van de wet btw-behandeling van vouchers en de verschijning van het besluit. Indien dit het geval vernemen zij graag wat er gewijzigd is en wat daarvoor de reden is.

De regelgeving is sinds de plenaire behandeling van de wet btw-behandeling van vouchers op dit vlak niet gewijzigd. Hiervoor heb ik toegelicht hoe de verstrekking van een gratis goed, al dan niet verstrekt via een gratis voucher, voor de btw wordt behandeld. Voor gratis verstrekte vouchers die kunnen worden ingewisseld voor een tube tandpasta of een spons zal dit in de praktijk doorgaans betekenen dat btw-heffing achterwege blijft. Een tube tandpasta en een spons kwalificeren immers veelal als een geschenk van geringe waarde of als monster in de zin van artikel 3, achtste lid, van de wet. In de nota van toelichting bij de aanpassing btw-regeling voor waardebonnen had dit wellicht, net als is neergelegd in de schriftelijke stukken van de parlementaire behandeling van de wet btw-behandeling van vouchers, wat explicieter naar voren kunnen komen.

Voorts geven de leden van de fractie van het CDA aan het niet gewenst te vinden dat over een gratis voucher voor enkelvoudig gebruik reeds bij de verstrekking btw moet worden afgedragen. Zij vermoeden dat dit voor ondernemers een argument zou kunnen zijn om minder vaak gratis producten te verstrekken die worden aangemerkt als «geschenk van geringe waarde of monster». Het komt deze leden voor dat er dan sprake is van dubbele heffing en zij verzoeken mij om hierop te reageren. Zoals hiervoor is toegelicht blijft heffing van btw achterwege bij de gratis verstrekking van een voucher voor enkelvoudig gebruik, als de goederen waarvoor deze voucher kan worden ingewisseld kwalificeren als een geschenk van geringe waarde of als monster. Voor een ondernemers kan dit dus geen argument zijn om minder vaak gratis producten te verstrekken die worden aangemerkt als «geschenk van geringe waarde of monster». Van dubbele heffing is in die gevallen dan ook geen sprake.

De leden van de CDA-fractie vragen voorts naar enkele op de werkelijkheid gebaseerde voorbeelden en zij vragen mij naar de fiscale gevolgen voor de btw van deze voorbeelden, zowel wanneer de voucher/waardebon wel wordt ingewisseld als wanneer deze wel wordt verstrekt, maar niet wordt ingewisseld. De voorbeelden van de CDA-fractie heb ik aan het eind van dit verslag uitgewerkt. In het hiervoor reeds genoemde beleidsbesluit zijn naast een toelichting op de uitvoering van de regels

³ Besluit van 14 december 2018, Heffing van omzetbelasting ter zake van vouchers, waardebonnen en zegels, BLKB 2018-217731, Stcrt. 2018, nr. 68657.

voor vouchers, waardebonnen en zegels ook praktische voorbeelden opgenomen. Voor de volledigheid is een afschrift van dit beleidsbesluit bijgevoegd.

Tevens vragen de leden van de CDA-fractie ter vergelijking naar de fiscale btw-gevolgen van producten die direct om niet worden vergeven aan een consument. Zij denken dan aan de verstrekking van een betaald dagblad om niet ter promotie. Daarnaast denken zij aan de verstrekking van proefmonsters van een nieuw product ter promotie zoals die weleens uitgedeeld worden in een winkelcentrum of op een station. Zoals ik hiervoor heb aangegeven wordt de verstrekking van een gratis goed direct aan de consument en de verstrekking van een gratis goed via een gratis voucher voor de btw op de dezelfde wijze behandeld. De btw-gevolgen van deze gratis verstrekkingen zijn eveneens hiervoor beschreven.

Voorbeelden:

- De gratis verstrekking van een doos met babyproducten door een drogist of winkelier tegen inlevering van een op naam gesteld afhaalbewijs.
Een afhaalbewijs kan onder voorwaarden als voucher voor enkelvoudig gebruik kwalificeren. De verstrekking van het afhaalbewijs wordt voor de btw dan geacht de levering van het onderliggend goed of de onderliggende dienst te zijn. Dit betekent dat op het moment van verstrekking van het afhaalbewijs gehandeld wordt alsof de doos met babyproducten wordt geleverd. Als het afhaalbewijs gratis is verstrekt, is de ondernemer op het moment van verstrekking btw verschuldigd over de aankoopprijs van de doos met babyproducten of soortgelijke goederen, of de kostprijs berekend op het moment van verstrekking van het afhaalbewijs indien de aankoopprijs niet bekend is. Als deze aankoopprijs, dan wel de kostprijs lager is dan € 15 is er sprake van een geschenk van geringe waarde. De ondernemer is in dat geval geen btw verschuldigd over de verstrekking van het afhaalbewijs.
- Via een app kan de consument ter promotie het geld terugvragen van een nieuw soort koffiepads. In dit voorbeeld wordt zowel gevraagd naar een app waarbij alle gebruikers dezelfde promoties te zien krijgen als naar een app waarbij de gebruikers gepersonaliseerde promoties te zien krijgen, dus de ene gebruiker kan met de app het geld terugvragen van koffiepads en de andere gebruiker van chocolademelk.
Voor de situatie waarin een consument via een app ter promotie geld kan terugvragen na de aankoop van bepaalde producten, is niks gewijzigd door de nieuwe voucherregels en de aanpassing btw-regeling voor waardebonnen. In deze situatie kan de ondernemer de btw uit het bedrag dat wordt teruggegeven aan de consument terugvragen aan de belastingdienst.
Als de consument geen gebruik maakt van de promotie, dan zijn daar geen btw-gevolgen aan verbonden.
- Een bon in een tijdschrift geeft recht op gratis verkrijging van een pakje kauwgom.
Een bon in een tijdschrift die recht geeft op een gratis pakje kauwgom in Nederland kwalificeert als een voucher voor enkelvoudig gebruik. Indien deze bon gratis is verstrekt, zullen de btw gevolgen hetzelfde zijn als het eerste voorbeeld. De aankoopprijs, dan wel kostprijs van een pakje kauwgom is lager dan € 15, waardoor er effectief geen btw-heffing plaatsvindt over deze bon en daarmee het pakje kauwgom.
- De gratis verstrekking van een kortingsbon voor tandpasta die klanten kunnen meenemen bij de tandarts. In dit voorbeeld wordt door de leden van de CDA-fractie tevens gevraagd wie de ondernemer is. Bij

dit voorbeeld ga ik ervan uit dat de consument verplicht moet bijbetalen voor de tandpasta.

Een kortingsbon kwalificeert niet als een voucher, omdat de consument verplicht moet bijbetalen bij de inwisseling van deze kortingsbon. Bij de verstrekking van de gratis kortingsbon treden er geen btw-gevolgen op. Bij de inwisseling van de kortingsbon is degene bij wie de bon wordt ingewisseld de ondernemer die btw verschuldigd is over de bijbetaling voor de tube tandpasta. Als de consument de kortingsbon niet inwisselt, dan zijn daar geen btw-gevolgen aan verbonden.

- Koopzegels van een supermarkt, waarbij de consument bij de boodschappen voor € 1,- zegels koopt en een volle spaarkaart kan inwisselen voor € 1,50 korting op de boodschappen dan wel contante uitbetaling.

Voor deze koopzegels zijn de btw-regels niet veranderd. De ondernemer kan de btw over het zegelvoordeel terugvragen. Hiervoor moet de ondernemer wel degene zijn bij wie de zegelkorting ten laste van het bedrijfsresultaat komt. Het zegelvoordeel is het bedrag dat aan de consument wordt uitbetaald bij inwisseling van de zegels, verminderd met het bedrag dat is betaald voor deze zegels.

Als de consument de koopzegels niet inwisselt, dan zijn daar geen btw-gevolgen aan verbonden.